

№9/1961.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om härbärgerings- och
förplägningsrörelser.

Bland de näringar, som enligt 5 § landskapslagen om rätt att idka
näring i landskapet Åland (11/57) äro underkastade särskilda villkor
och bestämmelser (s.k. reglementerade näringar) uppräknas hållande av
vårdshus, natthärbärge, kafé, biljard och annan likartad rörelse (5 §
6 punkten). Enligt 13 § 1 mom. 9 punkten självstyrelselagen har land-
skapet lagstiftningsbehörigheten på detta område i den mån icke riket
förbehållits denna behörighet i 11 § 2 mom., vilket skett i avseende å
alkohollagstiftningen. Landstinget kan sålunda icke lagstifta om alko-
holutskänknings på hotell och restauranger men har däremot möjlighet
att i övrigt reglera ifrågavarande näringsverksamhet, också såtillvida,
att uppdelningen i fri och reglementerad näringsverksamhet kan regleras
annorlunda än i riket.

Gällande lagstiftning i landskapet är i hög grad föråldrad. Lands-
tinget beslöt den 11 juli 1924 (13/24) antaga den då i riket gällande
förrordningen angående hållande av vårdshus, natthärbärge, kafé, biljard
och kâgelbana av den 28 januari 1922. Med stöd av detta Landstingets
beslut har landskapsnämnden den 3 maj 1934 utfärdat en ordningsstadga
för dylika rörelser (6/34), vilken ändrats genom beslut av den 13 juli
1945 (14/45). Ehuru en ny förrordning utfärdats i riket den 18 februari
1938 (FFS 85/38) har det icke ansetts nödigt modernisera landskapslag-
stiftningen förrän under de senaste åren. Den 20 februari 1960 utfär-
dades i riket en ny förrordning i ämnet (FFS 108/60), som trädde i
kraft den 1 april samma år. Då den strukturförändring, som turisttra-
fiken undergått under de senaste åren, numera synes ha stabiliserat
sig, synes tidpunkten nu vara lämplig för en totalrevision av lagstift-
ningen om härbärgerings- och förplägningsrörelser. Därvid erbjuder
1960 års riksförrordning en lämplig förebild.

I landskapets näringslag hänvisas beträffande de reglementerade nä-
ringarna till särskilda lagar och författningar. Landskapsstyrelsen
har icke medgivits rätt att reglera näringar enbart genom landskaps-
förrordning. Det synes därför lämpligt att upptaga de principiella
stadgandena i en landskapslag, medan detaljföreskrifterna kunde ingå
i en med stöd av landskapslagen utfärdad förrordning.

Detaljmotivering.

Uppdelningen av härbärgerings- och förplägningsrörelser i skilda

kategorier och klasser har betydelse, dels för kundkretsen, som bör av benämningen på rörelsen kunna få en uppfattning om rörelsens standard och avgifter, dels för fastställandet av stämpelskatt vid beviljande av tillstånd. Det är sålunda skäl att i stort sett bibehålla den indelning av rörelserna, som är vedertagen sedan gammalt. I riket har dock tredje klassen av matserveringar och kaféer slopats, vilken ändring landskapsstyrelsen jämväl omfattar. För kategorierna resandehem och natthärbärge är dock stämpelskatten densamma, varför gränsdragningen mellan dessa grupper föreslås något annorlunda än i rikets förordning. Det torde vara mera klarläggande, om kategorin natthärbärge anses omfatta rörelser med grupp- eller massinkvartering, medan resandehem skulle avse inkvartering enskilt eller familjevis. Benämningarna "resandehem" och "natthärbärge" föreslås utbytta mot "pensionat" resp. "vandrarhus" såsom i landskapet mera allmänt förekommande. Motell och semesterstugor i allmänhet höra till samma kategori som pensionat.

Hållande av campingområde är enligt rikets förordning icke reglerad näring. Då likväl turismen har mycket stor betydelse i landskapet och de campingrörelser, som inrättas här, borde undergå någon form av kontroll, har landskapsstyrelsen ansett det vara skäl att hänföra egentliga campingområden till en skild kategori, som förutsätter näringstillstånd, medan annat upplåtande av plats för campare skulle vara fri näring. För turister skulle skillnaden påvisas genom fastställande av s.k. campingskylt för godkända campingområden medan andra områden skulle markeras med tältplatsskylt.

Då landskapslagen är avsedd att kompletteras med landskapsförordning, ha en del av stadgandena i rikets förordning utelämnats från lagförslaget. Sålunda har i 2,3 och 4 kapitlena endast de viktigaste stadgandena införts i förslaget och 5 kapitlets stadganden helt uteslutits och ersatt med en hänvisning till landskapsförordningen. I 6,7 och 8 kapitlena åter äro nästan alla stadganden av sådan betydelse, att de böra ingå i landskapslagen, medan av 9 kapitlets stadganden en del kunna hänföras till förordningen.

I jämförelse med tidigare gällande stadganden äro förändringarna i lagstiftningen närmast att anse som kompletteringar och förtydliganden, varjämte detaljföreskrifterna utökats betydligt. Kraven på säkerhet, hygien och ordning äro stränga och övervakningen skall vara effektiv.

Landskapslagen är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1962. Landskapsförordningen i samma ämne beräknas kunna färdigställas till samma tidpunkt. Den av landskapsnämnden utfärdade ordningsstadgan skulle upphävas genom landskapsförordningen. I den mån kommun anser särskilda

kommunala ordningsregler för härbärgerings- och förplägningsrörelser erforderliga, borde sådana kunna utfärdas. Stadgande härom är avsett att intagas i landskapsförordningen.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Bedrivande av härbärgerings- och förplägningsrörelse är med nedan stadgade undantag tillåtet endast med tillstånd av landskapsstyrelsen och med iakttagande av stadgandena i denna landskapslag och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser samt för tillståndet fastställda villkor.

2 §.

Syftet med härbärgeringsrörelse är att tillhandahålla gäster möblerade rum för härbärgering, antingen med eller utan servering av mat eller förfriskningar.

Härbärgeringsrörelser äro hotell, pensionat och vandrarhem.

Hotell är en härbärgeringsrörelse, som uppfyller höga anspråk och är förenad med en restaurang av första klass eller också med servering av mat och förfriskningar på motsvarande nivå för tillgodoseende av hotellgästernas behov.

Pensionat är en under denna benämning eller benämningen resandehem, motell, turisthärbärge, gästhem eller annan liknande benämning bedriven härbärgeringsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk, så ock rörelse, som avser uthyrning av semesterstugor.

Vandrarhem är en till nivån anspråkslös härbärgeringsrörelse, bedriven under denna benämning eller benämningen natthärbärge eller annan liknande benämning i huvudsak med anlitande av samfällid inkvartering för masshärbärgering.

Om servering av mat och förfriskningar i samband med annan härbärgeringsrörelse än hotell, därest denna verksamhet icke bedrives i form av särskilt klassificerad förplägningsrörelse, gäller i tillämpliga delar vad nedan stadgas om matservering och kafé av andra klass.

3 §.

Syftet med förplägningsrörelse är att i lägenhet eller på plats, som har reserverats för detta ändamål, servera allmänheten mat eller förfriskningar.

Förplägningsrörelser äro restaurang, matservering och kafé.

Restaurang är en förplägningsrörelse av hög nivå, där särskild uppmärksamhet fästes vid matens kvalitet och dess servering samt kundernas trivsel.

Matservering är en under denna benämning eller under benämningen matbar, folkkök, matsal eller annan liknande benämning bedriven förplägningsrörelse, som motsvarar medelhöga anspråk och vars syfte huvudsakligen är att servera mat.

Kafé är en under denna benämning eller under benämningen kaffestuga, kaffebar eller annan liknande benämning bedriven förplägningsrörelse, där huvudsakligen kaffe, te eller andra förfriskningar med eller utan bakverk eller smörgåsar serveras. Kafé må av landskapsstyrelsen såvida rörelsen förfogar över tillräckliga godtagbara matlagnings- och förvaringsutrymmen, även beviljas tillstånd till servering av mat.

Såsom bedrivande av i denna paragraf avsedd förplägningsrörelse betraktas servering av mat och förfriskningar endast i det fall att i samband med försäljningsstället bordsutrymme för mer än 15 personer står till buds eller serveringen försiggår i för rörelsen reserverat slutet rum eller rörelsen omfattar servering av matportioner.

4 §.

Campingrörelse kallas sådan härbärgerings- och förplägningsrörelse, som avser uthyrning av tältplatser eller platser för campingvagnar med tillgång till bekvämligheter såsom avträden, toalettrum, kokhus och kioskförsäljning.

Campingrörelse, som drives i samband med i 2 eller 3 § nämnd rörelse, anses icke såsom särskild rörelse.

Såsom campingrörelse räknas icke upplåtande av tältplats eller plats för campingvagn för sammanlagt högst 10 sällskap eller sådan tältplats, även om den är större, där inga bekvämligheter erbjudas besökarna. För sådan rörelse må benämningen campingplats icke användas.

5 §.

Restaurangerna, matserveringarna och kaféerna indelas, med undantag av de förplägningsrörelser, som avses i 6 § 1 mom. och 9 §, enligt deras kvalitativa nivå i två klasser. Då klassificeringen första gången fastställles, skall avseende fästas vid den nivå, som kommer till synes i rörelsens lägenhet, inredning och möblering samt dess betjäningssmöjligheter och, då rörelsen klassificeras på nytt, därjämte vid den nivå, på vilken rörelsen har bedrivits och i framtiden kan antagas komma att bedrivas.

6 §.

Bedrives i lägenhet, som är i registrerad förenings besittning, förplägningsrörelse, vars kunder endast kunna utgöras av medlemmar i före-

ningen och medlems högst tre personliga gäster, må landskapsstyrelsen på ansökan av föreningen godkänna rörelsen som klubbrestaurang.

Har klubbrestaurangs ägare eller innehavare icke beviljats tillstånd att bedriva allmän förplägningsrörelse, må klubbrestaurangen icke anläggas för annat än i 1 mom. nämnt ändamål.

7 §.

På bedrivande av förplägningsrörelse vid stationer för land-, sjö- och lufttrafik tillämpas stadgandena i denna lag med de undantag, som för anledas av fortskaffningsmedlens gång och allmänhetens korta uppehållstid vid stationerna. Landskapsstyrelsen skall i tillståndsresolutionen, då sökanden anhåller därom, efter att hava hört i 16 § avsedda nämnd, avgöra, huruvida och på vilka villkor det på trafikstationer: skall vara tillåtet att med samtycke av trafikstationens innehavare anordna servering av mat och förfriskningar även annorstädes än i den för ändamålet godkända lägenheten.

8 §.

Om bedrivande av förplägningsrörelse på passagerarfartyg och sökande av näringstillstånd för detta ändamål gäller i tillämpliga delar, vad i denna lag stadgas. Då fråga är om annat fortskaffningsmedel, erfordras icke tillstånd för att servera passagerarna mat och förfriskningar.

9 §.

För tillfälligt bedrivande av förplägningsrörelse skall tillstånd sökas hos landskapsstyrelsen, därest bedrivandet av rörelsen kommer att fortgå under längre tid än 15 dagar eller alkoholdrycker komma att utskänkas, samt i övriga fall skriftlig anmälan göras hos polis- och hälsovårdsmyndigheterna. Vid beviljande av tillstånd må avvikelse äga rum från stadgandena i denna lag samt sådana lättnader beviljas, som med hänsyn till rörelsens tillfälliga natur och de tillbudsstående möjligheterna befinnas lämpliga.

Landskapsstyrelsen må bevilja förplägningsrörelse tillstånd att tillfälligt anordna servering även i rörelsens andra än de för servering godkända lokaliteterna eller i annan lägenhet som icke har godkänts som serveringslägenhet.

10 §.

Från förplägningsrörelse må under öppenställningstiden även till förtäring annorstädes utgivas maträtter och förfriskningar, som där serveras, likväl icke alkoholdrycker.

11 §.

Affär för utsändning av mat och kaffe är en rörelse, därifrån färdig mat, kaffe, te eller andra förfriskningar utsändas till förtäring annorstädes.

För bedrivande av i 1 mom. nämnd rörelse erfordras icke tillstånd, men skriftlig anmälan därom skall före verksamhetens början göras hos polis- och hälsovårdsmyndigheterna. Rörelsen skall upphöra med sin utsändning eller övriga verksamhet senast klockan 22.

Om kiosk eller därmed jämförligt försäljningsställe, som serverar mat eller förfriskningar och som enligt 3 § 6 mom. denna förordning icke är förplägningsrörelse, skall före verksamhetens början skriftlig anmälan göras till polis- och hälsovårdsmyndigheterna.

12 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke:

- 1) på semesterby, hem för mödrar eller annat liknande vilo- eller rekreationshem, som avser vård eller understöd samt icke heller på avgiftsfri eller med ringa avgift belagd härbärgering av hemlösa i samma syfte;
- 2) på sådant tillfälligt härbärgeringsställe, som huvudsakligen avser härbärgering av skolungdom samt medlemmar i ungdoms-, idrotts-, exkursions- och andra sådana organisationer, såvida rörelsen vid härbärgeringsstället icke avser förtjänst;
- 3) på tillfällig härbärgering av gäster annorstädes än i enskilt hem; ej heller
- 4) på sådana vårdanstalter för sjuka samt därmed jämförliga anstalter för vilkas upprätthållande erfordras särskilt tillstånd.

Angående i 1, 2 och 3 punkterna avsedd härbärgeringsverksamhet, i sistnämnda fall, därest verksamheten fortgår längre tid än 7 dagar, skall likväl på förhand skriftlig anmälan göras till vederbörande polis-, brand- och hälsovårdsmyndigheter, vilka, därest de anse skäl föreligga, böra besiktiga den för härbärgering avsedda lägenheten och övriga anordningar i samband därmed. Konstateras vid besiktningen eller senare omständigheter, som äro ägnade att äventyra person- eller brandsäkerheten eller kunna sanitära brister påvisas, och avhjälpas icke dessa missförhållanden inom den av vederbörande myndighet utsatta tiden samt i enlighet med denna myndighets anvisningar, må landskapsstyrelsen förbjuda användningen av lägenheten eller anordningarna i samband därmed.

13 §.

Bedrives i enskilt hem förvärvsverksamhet, vars syfte är att tillhandahålla andra än egna släktingar möblerade rum, skall, därest högst fem rum hava upplåtits till boningsrum för gäster, sådan verksamhet icke anses som härbärgeringsrörelse, ej heller erfordras därför tillstånd, såvida icke lägenheten försetts med utåt synligt tillkännagivande.

Lag samma vare om rörelse för uthyrning av semesterstugor, därest hö

fem från varandra avskilda eller avskiljbara bostäder upplåtits för gäster.

14 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke:

- 1) på i enskilt hem eller därmed jämförlig enskild lägenhet, såsom förening eller klubb tillhörig lägenhet, bedriven förvärvsverksamhet, som avser daglig eller på fastställda tider fortgående servering av mat och förfriskningar, om sådan servering bedrives endast mellan klockan 7 och klockan 21 samt de dagliga besökarnas antal i allmänhet icke är större än 15.
- 2) på centralmatservering eller centralkök i bostadshus med servering för husets invånare;
- 3) på servering i lägenhet, som är i statens, landskapets, kommuns eller annan arbetsgivares besittning, då serveringen anordnas för arbetsgivarens personal och deras gäster, även om serveringen har överlåtits till annan, därest icke rörelsen eljest bedrives på sådant sätt, att den är jämförlig med förplägningsrörelse, för vars bedrivande tillstånd skall sökas; ej heller
- 4) på förplägningsrörelse på tillfällig eller rörlig arbetsplats, såsom i samband med byggnads- eller vägarbetsplats, därest kunderna äro arbetstagare vid arbetsplatsen.

2 kap.

Om sökande av tillstånd.

15 §.

Tillstånd till bedrivande av härbärgerings- och förplägningsrörelse må beviljas finsk medborgare som åtnjuter medborgerligt förtroende och råder över sig och sin egendom och som är känd för redbarhet och tillförlitlighet, samt finskt aktiebolag, finskt andelslag, finsk förening eller annan registrerad finsk sammanslutning, i vilka ordföranden i styrelsen eller de ansvariga bolagsmännen och verkställande direktören äro personer, som åtnjuta medborgerligt förtroende och äro kända för redbarhet och tillförlitlighet samt råda över sig och sin egendom, ävensom staten, landskapet, kommun, församling och annat offentligträttsligt samfund.

Sökande skall uppfylla i 3 § landskapslagen den 10 april 1957 om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) stadgade förutsättningar, där icke landskapsstyrelsen särskilt beviljat sökanden tillstånd till näringsutövning i landskapet enligt 4 § sagda lag.

Ovan i 1 mom. nämnt tillstånd skall sökas skriftligt hos landskapsstyrelsen. Tillstånd till bedrivande av förplägningsrörelse ombord på passagerarfartyg skall sökas hos landskapsstyrelsen, om fartyg är re-

gistrerat inom landskapet Åland, eller, om fartyget icke är registrerat, ifall dess faktiska hemort är inom landskapet.

Tillstånd må på ansökan beviljas även för viss tid, för visst tillfälle eller fortgående för vissa dagar eller vissa gånger i månaden.

16 §.

Efter att hava mottagit ansökningen skall landskapsstyrelsen om de i 15 § nämnda personerna införskaffa utlåtande av vederbörande polismyndighet och, därest avsikten är att i samband med rörelsen bedriva utskänkning av alkoholdrycker, av alkoholbolaget.

Landskapsstyrelsen skall omedelbart förkasta ansökningen, därest den på grund av själva ansökningen eller ovan i 1 mom. nämnda utlåtanden finner, att ansökan icke kan bifallas. I annat fall skall landskapsstyrelsen förordna om syn av affärslägenheten omedelbart eller efter det lägenheten blivit färdig och inredd. Syn skall förrättas av en nämnd, till vilken höra polischefen eller av honom utsedd polisman, som hör till befälet, i egenskap av sammankallare, en läkare i kommunens tjänst eller annan av hälsovårdsnämnden utsedd företrädare och brandchefen eller av honom utsedd person. Nämnden må vid behov höra sakkunniga.

17 §.

På anhållan av sökanden må, sedan den i 16 § avsedda nämnden har avgivit sitt utlåtande, polismyndigheten, därest rörelsen och sökanden uppenbart uppfylla villkoren i denna lag, tillåta provisoriskt öppenhallande av rörelsen, tills landskapsstyrelsen har avgjort ansökningen om näringstillstånd.

18 §.

Tillstånd till bedrivande av härbärgerings- eller förplägningsrörelse skall beviljas, därest förutsättningarna för beviljande av tillstånd i enlighet med denna lag och med stöd därav utfärdade föreskrifter äro för handen.

19 §.

Näringstillståndet gäller endast den i resolutionen nämnda lägenheten och ägaren. Överlåtes rörelsen till ny ägare, skall mottagaren, innan han är berättigad att fortsätta rörelsen, söka tillstånd därtill, varvid i tillämpliga delar bör iakttagas, vad ovan är stadgat. Ny syn förrättas likväl icke i lägenheten, därest icke landskapsstyrelsen finner det av behovet påkallat.

Medan ansökningen är anhängig, är rörelsens fortsättande tillåtet endast i det fall, att för rörelsen har godkänts en ansvarig föreståndare.

Förening, som har erhållit tillstånd att bedriva i 6 § 1 mom. denna

lag nämnda klubbrestaurang, må överlåta föreståndarskapet för rörelsen till person eller sammanslutning, som den anser lämplig och som landskapsstyrelsen har godkänt. Utskänkes i klubbrestaurang alkoholdrycker, skall landskapsstyrelsen införskaffa alkoholbolagets utlåtande i saken.

Är avsikten att överflytta i verksamhet varande rörelse till annan lägenhet, att utvidga affärslägenheten, att ombilda rörelsen till i denna förordning nämnd rörelse av annat slag eller att i affärslägenheten utföra från de godkända ritningarna avvikande ändringar i byggnadskonstruktionen, skall även i detta fall tillstånd till rörelsens bedrivande sökas. I dessa fall skall även ny syn av lägenheten förrättas, därest landskapsstyrelsen finner detta nödigt.

20 §.

Affärsidkares döds- eller konkursbo är i stöd av det förra tillståndet berättigat att för avveckling fortsätta rörelsen under ett års tid räknat från näringsidkarens dödsdag eller från dagen för konkursens början.

Har enskild affärsidkare avlidit, svarar för honom godkänd ställföreträdare eller ansvariga föreståndaren för rörelsen. Har icke ställföreträdare eller ansvarig föreståndare blivit förordnad, åligger det den eller dem, som hava omhändertagit boet, att anmäla hos polismyndighet, åt vem föreståndarskapet interimistiskt har överlåtits, och att inom två månader räknat från dödsdagen hos landskapsstyrelsen söka godkännande för ny ansvarig föreståndare.

Har affärsidkare råkat i konkurstillstånd och önskar man fortsätta rörelsen, skall i fråga om denna i motsvarande delar lända till efterrättelse, vad i föregående moment är stadgat för den händelse att affärsidkaren avlider, likväl så, att däri nämnda anmälan och ansökan ankomma på förvaltaren av konkursboet. Fataljetiderna räknas från den dag, då borgenärerna fattade beslut om rörelsens fortsättande.

21 §.

Den, som har erhållit tillstånd till bedrivande av rörelse, som avses i denna lag, skall före verksamhetens början därom göra i landskapslagen angående rätt att idka näring i landskapet Åland föreskriven anmälan.

I fråga om anmälan till handelsregistret om bedrivande av rörelse gäller, vad därom är särskilt stadgat.

Om rörelses upphörande skall den, som bedriver rörelsen, anmäla hos landskapsstyrelsen inom två veckor.

Beviljat tillstånd till bedrivande av rörelse skall anses hava förfallit, om rörelsens verksamhet har varit avbruten under ett års tid, därest icke landskapsstyrelsen på ansökan, som gjorts under loppet av denna tid, medgiver längre avbrott.

-10-

22 §.

Skatteuppbördsman, förvaltare av statens penningmedel, allmän åklagare, tull- eller polisman eller annan innehavare av tjänst eller befattning, som på tjänstens vägnar skall behandla ärenden, vilka hänföra sig till övervakningen av i denna lag avsedd rörelse, må icke bedriva sådan rörelse och icke heller vara dess ansvariga föreståndare eller dennes ställföreträdare. I fråga om rätt för make och omyndiga barn till person, som innehar tjänst eller befattning av nämnda slag, att bedriva ifrågasvarande rörelse gäller, vad i landskapslagen angående rätt att idka näring i landskapet Åland därom stadgas.

23 §.

Vad i detta kapitel och 26 § 1 mom. samt 39 § 1 mom. är stadgat om ordförande i styrelsen för sammanslutning, som bedriver härbärgerings- och förplägningsrörelse samt verkställande direktören för sådan sammanslutning, må icke tillämpas, därest den av sammanslutningen bedrivna härbärgerings- och förplägningsrörelsen i jämförelse med sammanslutningens huvudsakliga verksamhet är ringa. Likväl skall sammanslutning också i detta fall uppfylla i 15 § 2 mom. stadgade förutsättningar.

3 kap.

Om ansvaret för bedrivande av rörelsen.

24 §.

Då sammanslutning bedriver i denna lag avsedd näringsverksamhet, bör detta ske under ledning av särskilt godkänd ansvarig föreståndare. Såsom ansvarig föreståndare för härbärgerings- och förplägningsrörelse, som äges av enskild näringsidkare, må även godkännas annan person än ägaren.

25 §.

Ansvarig föreståndare svarar för att rörelsen bedrivs i enlighet med stadgandena i denna lag och med stöd av densamma utfärdad förordning samt övriga stadganden och föreskrifter.

Rörelsens ägare eller föreståndare må icke samtidigt vara verksam såsom ansvarig föreståndare för två eller flera i denna lag avsedda rörelser, därest icke ansvaret är begränsat endast till affärsverksamhetens ekonomiska sida. Ansvarig föreståndare för olika avdelningar i samma rörelse må han vara endast i det fall, att avdelningarna äro förlagda till samma byggnadsgrupp och icke med hänsyn till sin omfattning eller karaktär äro att betrakta som jämförliga med skilda rörelser.

26 §.

Avgår den ansvariga föreståndaren, styrelseordföranden eller verkställande direktören i sammanslutning eller upphöra de annars att handhava sin befattning, skall ansökan om godkännande av ny person in-

lämnas till landskapsstyrelsen inom två månader räknat från den dag, då den förra upphörde att handhava sin befattning.

Saknas ansvarig föreståndare, skall hans ställföreträdare, eller, om sådan icke finnes eller har förfall, enskild affärsidkare, sammanslutnings verkställande direktör, eller, om sådan icke finnes, ordföranden i styrelsen eller annat motsvarande organ ansvara för skötseln av rörelsen.

4 kap.

Om rörelsens öppenhållningstid och bedrivande.

27 §.

Förplägningsrörelse må öppnas tidigast klockan 5.

Restaurang av första klass, i samband med hotell godkänd annan förplägningsrörelse och klubbrestaurang samt kafé av första klass må öppnållas till klockan 1, restaurang av andra klass och matservering av första klass till klockan 24 och matservering av andra klass och kafé av andra klass till klockan 23.

28 §.

Polismyndigheten på orten är berättigad att på ansökan tillfälligt förlånga i 27 § stadgade öppenhållningstider.

Landskapsstyrelsen har befogenhet att på ansökan på viss tid förlånga de i 27 § stadgade öppenhållningstiderna. Gäller ansökningsrörelse, som omfattar utskänkning av alkoholdrycker, skall utlåtande införskaffas av alkoholbolaget.

Landskapsstyrelsen må bevilja tillstånd att nattetid öppenhålla sådan förplägningsrörelse, som icke omfattar servering av alkoholdrycker, för servering av mat och förfriskningar åt personer, som äro i tjänst denna tid på dygnet.

Därest undantagsförhållanden eller andra särskilda skäl det kräva, har landskapsstyrelsen befogenhet att förkorta öppenhållningstiden.

Landskapsstyrelsen skall delgiva polismyndigheten på orten ovannämnd resolution och, därest resolutionen gäller rörelse, som omfattar utskänkning av alkoholdrycker, även alkoholbolaget.

29 §.

På förplägningsrörelse i samband med härbärgeringsrörelse skall tilllämpas, vad ovan i 27 och 28 §§ är stadgat. Utan hinder härav må dock i härbärgeringsrörelse och campingrörelse mat och förfriskningar serveras åt där boende gäster.

30 §.

Stadgandena i detta kapitel om öppenhållningstid och mottagande av kunder gälla icke bedrivande av förplägningsrörelse på land-, vatten-

och lufttrafikstationer. Landskapsstyrelsen skall beträffande sådan rörelses öppenhållande i samband med tillståndsresolution och även annars vid behov utfärda föreskrifter.

31 §.

I fråga om anordnande av offentliga och med dessa jämförliga tillställningar i samband med härbärgerings- och förplägningsrörelse skall iakttagas, vad därom är särskilt stadgat.

För hållande av biljard i samband med härbärgerings- eller förplägningsrörelse skall anskaffas landskapsstyrelsens tillstånd.

32 §.

Idkare av härbärgerings- eller förplägningsrörelse samt rörelsens personal är, därest med tanke på upprätthållandet av ordningen eller rörelsens kvalitativa nivå skäl därtill föreligger, berättigad att vägra person, som önskar bliva rörelsens kund, tillträde samt förvägra honom servering av mat, förfriskningar eller alkoholdrycker och vid behov avlägsna honom. Berusad person må förvägras inträde i förplägningsrörelse.

33 §.

I samband med härbärgerings- och förplägningsrörelse må icke varor saluföras eller i försäljningssyfte utställas utan polismyndighetens tillstånd.

Handelsrepresentant skall likväl tillåtas att i härbärgeringsrörelse utställa varor och mottaga beställningar.

Idkare av härbärgerings- och förplägningsrörelse är berättigad att i sin affärslägenhet ordna sådan ringa försäljning, som hör till kundbetjäningen.

34 §.

Härbärgerings- eller förplägningsrörelsens namn, reklamer, affärsskyltar eller annat dylikt må icke innehålla något, som är ägnat att skänka en vilseledande bild av rörelsens art eller klassificering.

35 §.

Stadgandet i 33 § 3 mom. må icke utgöra hinder för försäljning av förnödenheter i campingrörelse till dem, som bo på campingområdet.

5 kap.

Om affärslägenheter.

36 §.

Bestämmelser om affärslägenheternas beskaffenhet, inredning och utrustning utfärdas genom landskapsförordning.

6 kap.

Om tillsyn över näringsrörelserna.

37§.

Tillsynen över efterlevnaden av stadgandena i denna lag och med stöd

av densamma utfärdade föreskrifter ankommer närmast på landskapsstyrelsen och polismyndigheterna, vilka i synnerhet böra tillse, att ordningen upprätthålles och att stadgade öppenställningstider iakttagas.

Landskapsstyrelsen må av särskilda skäl på framställning av polismyndighet förordna, att förplägningsrörelse icke är berättigad att bereda person under 18 år tillträde.

38 §.

För härbärgerings- och förplägningsrörelse må polismyndighet på eget initiativ eller på ansökan av den, som bedriver rörelsen, förordna honom själv eller person i hans tjänst till ordningsman, i fråga om vilken i tillämpliga delar gäller, vad om ordningsmän vid nöjestillställningar är stadgat.

39 §.

Landskapsstyrelsen skall föra särskilt register över de näringstillstånd, som beviljats med stöd av denna lag. Av registret bör framgå det namn, under vilket rörelsen bedrives, rörelsens art och klass, rörelsens adress och ägare, samt, därest rörelsen äges av en sammanslutning, dess styrelseordförande och verkställande direktör, såvida sådan är utsedd, ävensom de ansvariga bolagsmännen. I registret skall antecknas uppgifter om rörelsens affärslägenhet och tillåtna kundantal samt rörelsens ansvariga föreståndare och dessas ställföreträdare ävensom landskapsstyrelsens åtgärder ifråga om rörelsen.

Landskapsstyrelsen skall utan dröjsmål översända uppgifter om alla anteckningar i registret till vederbörande polismyndighet och Ålands Turistförening r.f.

Omfattar rörelse utskänkning av alkoholdrycker eller är avsikten att rörelse skall omfatta sådan utskänkning, skall landskapsstyrelsen till alkoholbolaget översända uppgift om godkännande av ansvarig föreståndare eller ställföreträdare för denne.

Polismyndighet skall enligt uppgifterna från landskapsstyrelsen föra kortregister eller annan förteckning över rörelserna inom sitt distrikt.

Har polismyndighet erhållit kännedom om, att någon av de i förteckningen införda rörelserna har upphört med sin verksamhet, skall den därom anmäla till landskapsstyrelsen för anteckning i registret. Finner polismyndighet skäl föreligga att antaga, att rörelse av ifrågavarande slag har upphört, skall den därom anmäla till landskapsstyrelsen.

40 §.

Hava i rörelse, som avses i denna lag, yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning, har rörelsens lägenhet eller inventarier

fått väsentligt förfalla eller har nivån i fråga om rörelsens mat eller servering eller den publik, som anlitar rörelsen, sjunkit, har landskapsstyrelsen befogenhet att tilldela vederbörande tillrättavisning, nedflytta rörelsen till lägre art eller klass, inskränka rörelsens öppenhållningstid eller stänga rörelsen eller den avdelning av rörelsen, där missförhållandena hava yppat sig, för viss tid. Äro missförhållandena av allvarligt slag eller fortfara eller upprepas de oaktat ovannämnda åtgärder må landskapsstyrelsen även helt och hållet stänga rörelsen eller avdelning därav samt i motsvarande delar återkalla näringstillståndet till rörelsens bedrivande. Är det fråga om i 19 § 3 mom. avsedd klubbrestaurang, skall landskapsstyrelsen i enlighet med omständigheterna pröva, huruvida föreningens näringstillstånd skall återkallas helt och hållet eller endast för viss tid eller endast till den tidpunkt, då föreståndarskapet för rörelsen har överlåtits till en av landskapsstyrelsen godkänd ny restauratör, Innan landskapsstyrelsen skrider till i detta moment avsedd åtgärd, skall vederbörande höras.

Har den, som bedriver i 11 § nämnd rörelse, försummat att iakttaga de stadganden och föreskrifter, som gälla rörelsen, eller hava i rörelsen yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning, har polismyndigheten på orten befogenhet att tilldela vederbörande varning. I det fall, att missbruken och oordningen äro av allvarligt slag eller oaktat ovannämnda åtgärder alltjämt fortfara eller upprepas, må landskapsstyrelsen på framställning av polismyndigheten på orten efter att hava hört näringsidkaren stänga rörelsen antingen för viss tid eller helt och hållet.

41 §.

Visar sig ansvarig föreståndare, ställföreträdare för honom eller enskild näringsidkare eller, då rörelsen bedrivs av bolag, andelslag, förening eller annan sammanslutning, styrelseordföranden eller, därest särskild verkställande direktör har tillsatts, denna olämplig för sin befattning, eller framgår det, att de sköta sina åligganden endast skenbart, skall landskapsstyrelsen, efter att hava hört vederbörande, återkalla sitt godkännande.

Har enskild näringsidkare, genom domstolsutslag ådömts straff för brott, som gör honom olämplig att fortfarande bedriva rörelsen eller är det icke möjligt för bolag, andelslag, förening eller annan sammanslutning, som bedriver rörelse, att tillsätta sådan verkställande direktör eller ansvarig föreståndare, som landskapsstyrelsen kan godkänna, skall landskapsstyrelsen, sedan ovannämnda utslag har vunnit laga kraft, återkalla det beviljade näringstillståndet. På samma sätt skall förfaras

i det fall, att för enskild näringsidkare eller ansvarig föreståndare icke kan tillsättas ställföreträdare, som landskapsstyrelsen kan godkänna.

Ådömes i 1 mom. nämnd person straff för brott, som gör honom olämplig för sin befattning eller dömes han förlustig sitt medborgerliga förtroende, skall polismyndigheten anmäla därom till landskapsstyrelsen.

42 §.

Om ovan i 40 och 41 §§ nämnda åtgärder och domstolsutslag skall landskapsstyrelsen göra behörig anteckning i det i 39 § nämnda registret, samt, därest åtgärd drabbar rörelse, som omfattar utskänkning av alkohol-drycker, anmäla därom även till alkoholbolaget.

7 kap.

Straffstadganden.

43 §.

Bedriver någon rörelse, som avses i denna lag, utan att ha erhållit tillstånd därtill, straffes han såsom i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland stadgas.

Den, som i övrigt bryter mot stadgandena i denna lag eller med stöd av densamma utfärdade bestämmelser, straffas med högst etthundra dagsböter, därest icke för brottet annorstädes stadgas strängare straff.

8 kap.

Om ändringssökande.

44 §.

Polismyndighets beslut med stöd av denna lag må överklagas hos länsstyrelsen inom trettio dagar räknat från delfåendet, men skall polismyndighetens beslut oavsett besvären likväl iakttagas, såframt icke länsstyrelsen annorlunda förordnar.

45 §.

I landskapsstyrelsens utslag, varigenom någon tilldelats tillrättsvisning, må ändring icke sökas. Annat utslag av landskapsstyrelsen ävensom länsstyrelsens utslag må överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar räknat från delfåendet. Landskapsstyrelsens och länsstyrelsens utslag går oavsett besvären i verkställighet, såframt icke landskapsstyrelsen eller länsstyrelsen annorlunda förordnar.

9 kap.

Särskilda stadganden.

46 §.

Med polismyndighet avses i denna lag polisinrättningen i Mariehamn och länsman på landet.

47 §.

Angående stämpelskatt, som skall erläggas för i denna lag avsedda

tillstånd, gäller, vad därom är särskilt stadgat.

48 §.

Medför iakttagandet av denna lag eller föreskrifterna med stöd därav oskäligen kostnader eller avsevärd olägenhet vid näringens utövande, må landskapsstyrelsen i enskilda fall bevilja lättnader.

49 §.

Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

50 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1962 och genom densamma upphäves Ålands landstings beslut den 11 juli 1924 om antagande av förordningen angående hållande av värdshus, natthärbärke, kafé, biljard och kâgelbana, given den 28 januari 1922 (13/24).

Stadgandena i denna lag gälla jämväl rörelse, som bedrives med stöd av före lagens ikraftträdande beviljat näringstillstånd. Rörelser, som klassificerats som matserveringar och kaféer av tredje klass i tillståndsresolutioner med stöd av tidigare gällande stadganden, övergå vid lagens ikraftträdande till matserveringar och kaféer av andra klass. Därest vid denna lags ikraftträdande utan tillstånd lagligen bedrives sådan rörelse, som enligt stadgandena i denna lag må bedrivas endast med tillstånd, skall sådant tillstånd sökas före utgången av år 1962.

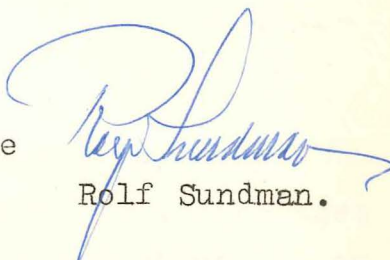
Mariehamn, den 24 februari 1961.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson

Lagberedningssekreterare

Rolf Sundman.